

*Андріанна Ріпич, магістр 1 року навчання
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород
Науковий керівник: Варцаба В.І., д.е.н., професор*

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ В ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД

В сучасному світі успішність, конкурентоспроможність та висока прибутковість підприємств значною мірою все більше залежать не тільки від економічних показників, а й від соціальних, таких як соціальний захист працівників, контроль якості товарів, збереження природи та енергозберігаючі технології. Саме тому соціальна відповідальність бізнесу (СВБ) є однією з бізнес-концепцій, які визначають сучасний формат підприємництва. В Україні СВБ тільки починає формуватися, тому необхідно якнайшвидше впроваджувати її принципи в життя різних структур, адже однією з наших цілей є вступ до Європейського Союзу.

23 червня 2022 року, лідери 27 країн-членів ЄС ухвалили рішення про надання Україні статусу кандидата на членство в ЄС. У післявоєнний період, євроінтеграція надасть значні можливості для розвитку усіх секторів економіки. Однак, від України в умовах членства в ЄС вимагатимуться значні зусилля: достатній ресурсний потенціал, державна підтримка, дотримання високих стандартів якості, справедлива та рівна конкуренція, висока інвестиційна привабливість, впровадження інновацій, а також високий рівень СВБ.

СВБ має на меті дотримуватись прав людини, діяти відповідно до вимог законодавства, підтримувати ділову та корпоративну етику, захищати навколишнє середовище, співпрацювати з усіма зацікавленими сторонами, дотримуватись міжнародних норм поведінки [2]. Корпоративна соціальна відповідальність (КСВ) створює імідж підприємства та є одним з засобів підвищення його прибутковості, який забезпечує розвиток у економічній, соціальній і екологічній сферах [1].

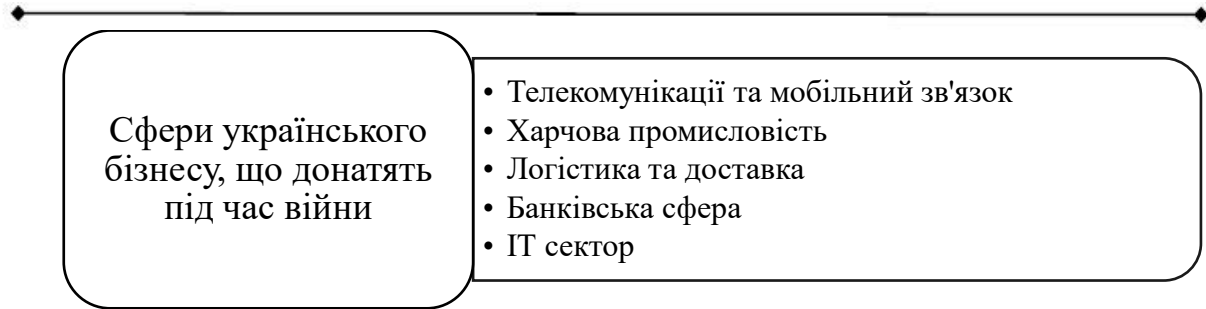
В Європі значну частину повноважень у сфері КСВ бере на себе держава. Щодо України, то недовіра до державних установ, зумовлена низьким рівнем виконання соціальних функцій, призвела до того, що тільки 11,8% підприємств згодні повністю співпрацювати з державою при вирішенні соціальних проблем. Однак, попри неготовність кооперації бізнесу і держави, 25% підприємств самостійно здійснюють заходи соціальної відповідальності [4].

У 2020 році в Україні схвалено Концепцію державної політики у сфері сприяння розвитку соціально відповідального бізнесу в Україні на період до 2030 року, де закладено основні напрямки розвитку СВБ.

Однак, повномасштабна війна в Україні, яка розпочалася в лютому 2022 року внесла свої корективи. Через військові дії співвідношення доходів і витрат дещо змінилося, але завдяки громадянській позиції власників та працівників витрати на соціальну відповідальність тільки збільшилися.

В основному, СВБ підтримував державу, Збройні Сили України та своїх працівників. За результатами опитування компанії Factum Group Ukraine з початком війни близько 67% українських підприємств переглянули свої бюджети і додали соціальну відповідальність як окремий пункт [5].

Найбільше допомагають під час війни підприємства, що працюють у таких сферах (Рис.1).

Рис. 1. Український бізнес, який допомагає під час війни [5]

Виходячи із вищевказаного, у післявоєнний період українські підприємства можуть стати ще більш соціально відповідальними та підвищити свою конкурентоспроможність на світовому ринку.

Для того, щоб покращити рівень СВБ в Україні потрібно зменшити рівень корупції, підвищити економічну свободу підприємств, підтримувати ініціативи, які привертають увагу громадськості до соціальних проблем, створювати програми захисту вразливих верств населення, вводити в практику обов'язкове медичне страхування працівників та інше [2].

Важливим аспектом є формування заздалегідь розробленої стратегії відповідальності бізнесу – плану дій, який має виконати місію соціально-орієнтованого підприємства, цілі якого розраховані на довгострокову перспективу розвитку і соціальний внесок в країну [3].

Список використаних джерел:

1. Беззубко Л.В. Сприяння сталому розвитку на засадах корпоративної соціальної відповідальності. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (31 травня 2022 року, м. Харків) «Міжнародні економічні відносини. Сталий розвиток України в умовах глобалізації та європейської економічної інтеграції: проблеми, перспективи, ефективність. Фенікс-2022». Харків, 2022. С.33-35.
2. Букреєва Д.С., Денисенко К.В. Соціальна відповідальність бізнесу як основа забезпечення ділової активності підприємств: євроінтеграційний аспект. Економіка та суспільство. 2022. №38.
3. Даценко А.О. Соціальна відповідальність як складова стратегії розвитку бізнесу на підприємствах України. Сучасні тенденції розвитку економіки та держави: матеріали V Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції : 28–29 квітня 2020 р. ЧДТУ, 2020. С. 7-9.
4. Олійниченко О.М. Умови реалізації соціальної відповідальності в Україні. Проблеми управління та економіки підприємств в сучасних умовах: Матеріали XIV Міжнарод. наук.-практ. конф., Київ, 22-23 травня 2018 р. НУХТ, 2018. С. 89-90.
5. Соціальна відповідальність бізнесу в умовах війни. URL: <https://cases.media/en/news/socialna-vidpovidalnist-biznesu-v-umovakh-viini>